

Fasen dementie en benaderingswijze

Fase van Beleving	Beleving	Lichamelijke en gedragskenmerken	Begeleidingsdoelen	Mogelijke benaderingen/activiteiten
Het bedreigde-ik (steunen)	-rouwproces, waarbij boosheid, verdriet of angst geuit worden t.a.v. het hier en nu. -Bedreiging eigenwaarde.	- ogen zijn helder, maakt oogcontact - in het gezicht is soms spanning af te lezen - de bewegingen zijn doelgericht - is zich ervan bewust dat zo nu en dan verwarring optreedt - hoort, ziet beweegt en praat goed. - Luistert en kijkt aandachtig - verzet zich tegen veranderingen - klampt zich vast aan bezittingen met een sociale betekenis of troost, zoals een stok, vest, tas stoel, beurs - kan last hebben van mensen die zich verward of onaangepast gedragen - praat over vroeger in de verleden tijd - beseft oud te zijn en niet meer te hoeven werken	- steunen eigenwaarde - begeleiden bij verliesverwerking	- reminiscentie - activiteiten, waarin iemand nog goed is - ROB - Vermijden van falen - Begrip voor emoties - Validation: Met name: Wie, wat, wanneer, hoe vragen Samen een oplossing zoeken Naar tegengestelde vragen

<p>Het verdwaalde-ik (houvast)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Herbeleving vroegere ervaringen - Angst door niet begrijpen van wat er gebeurt - Overweldigd worden door eigen emoties 	<ul style="list-style-type: none"> - Ogen zijn helder maar ongericht, kunnen doelloos in de verte staren - De houding en de spieren zijn ontspannen - In het gezicht is vaak ontspanning af te lezen - De schouders neigen er toe voorover te hangen - Het lopen is vaak zonder doel en ongericht - Uit gevoelens of reageert op het benoemen van gevoelens - Meent nog te werken of voor de kinderen te zorgen - Kan zich slechts kort concentreren - Lijdt aan decorumverlies - Reageert vaak op liefdevolle aanraking, oogcontact en omhelzing - Praat over vroeger alsof het nu gebeurt 	<p><u>Houvast</u> bieden door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creëren van situaties die positieve associaties oproepen - Meegaan in belevingswereld - Beschermen tegen eigen emoties 	<p>Validation met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benoemen gevoelens - Aanraken, vasthouden - Herhalen belangrijkste woorden - Eenvoudige activiteiten - Begrenzen
---	--	--	---	--

<p>Het verborgen-ik (bescherming)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Toenemende gevoelens van isolement - Behoefte aan contact 	<ul style="list-style-type: none"> - Ogen zijn vaak gesloten, ongericht - Gebruikt de stem wel om zich te uiten, maar is vaak niet te verstaan - Kan zingen en neuriën, maar vormt geen zinnen - De gang is vaak schuifelend en de schouders voorover gebogen - Lopen is doelloos en ongericht - Maakt repeterende bewegingen bv. schommelen, stampen, trommelen - Reageert wel op pogingen om contact te maken - Kan soms verrassend rake dingen zeggen 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorbreken isolement - Creëren van momenten van rust en ontspanning 	<p>Validation met name:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benoemen van gevoelens - Aanraken, vasthouden - Het spiegelen van bewegingen en geluiden - Neuriën, zingen, muziek luisteren - Massage, wandelen
--	--	--	--	--

<p>Het verzonken-ik (bescherming)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zintuigelijke ervaringen staan centraal en worden als prettig of onprettig ervaren 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen reactie op pogingen om contact te maken - Herkent familie en vrienden niet (zichtbaar) - Praktisch geen spontane bewegingen meer - Murmelen, brabbelen - Foetushouding - Sporadisch opeens toch verrassende reacties (bv. ogen openen, een geluid maken) - Spierspanning/contracturen - Niet meer in staat om te zitten 	<ul style="list-style-type: none"> - Bieden van prettige zintuigelijke prikkels - Vermijden van onprettige zintuigelijke prikkels 	<ul style="list-style-type: none"> - Snoezelen - Passiviteiten van het dagelijks leven (PDL)
--	--	---	---	--